

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA
KUJAWSKO-POMORSKIEGO
Piotr Całbecki

6 KUJAWSKO-POMORSKIE FORUM EKONOMII SPOŁECZNEJ

DNI Z EKONOMIĄ SPOŁECZNĄ

30 listopada -
4 grudnia 2015 r.

SPÓŁDZIELNIA SOCJALNA „PERSPEKTYWA”

KONFERENCJA
4 grudnia 2015 r.

Idea powstania spółdzielni socjalnej

- **Fundacja „Ochrona Zdrowia i Rehabilitacja Niepełnosprawnych”** – lokalna organizacja, która powstała z oddolnej inicjatywy mieszkańców miasta i gminy Łasin w roku 1991.
- **1994 rok – utworzenie warsztatu terapii zajęciowej** – ośrodek rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych – do działalności terapeutycznej korzystano z budynku miejscowej Parafii.

Wnioski z pracy z niepełnosprawnymi w ramach WTZ

- brak zainteresowania lokalnych pracodawców zatrudnieniem przygotowanych do wejścia na rynek pracy „absolwentów” WTZ,
- niska świadomość społeczna władzach samorządowych w przedmiocie problemów społecznych i ekonomicznych rodzin ON,
- znaczne oddalenie przestrzenne Łasina od grudziądzkiego rynku pracy,
- lokalne trudności komunikacyjne ograniczają dostępność do rynku pracy,
- nadopiekuńczość rodzin elementem demotywowującym wejście ON na rynek pracy,
- kontrole NIK WTZ i negatywne oceny niskiej skuteczności aktywizacji zawodowej ON,
- konieczność opuszczenia dotychczas użytkowanego obiektu.

TRÓJKĄT POŻYTKU PUBLICZNEGO

Podmiot/y gospodarcze

Fabryka Świec Mueller –
Zakład Produkcyjny Biały Bór

Samorząd terytorialny

Gminy: Łasin i Gruta

Organizacja/e pozarządowe

Prowadzi jednocześnie Warsztat
Terapii Zajęciowej dla 49 osób

Trójstronne rozmowy partnerskie

Realizacja projektu ze środków przedakcesyjnych z zakresu aktywizacji zawodowej i społecznej ON. Liczba uczestników – 60 osób.

- ❖ organizacja praktyki zawodowej dla uczestników projektu (wnioski: praca w zespole zapewnia element bezpieczeństwa psychicznego osób podejmujących pracę),
- ❖ organizacja kilkumiesięcznych staży zawodowych po zakończeniu projektu, w formie pracy nakładczej z wykorzystaniem własnego budynku – powierzchnia użytkowanego budynku nie pozwala na rozszerzenie współpracy,
- ❖ 2006 r. rozpoczęcie rozmów z samorządem gminy w przedmiocie nabycia nieużytkowanej nieruchomości budynkowej po byłej szkole (czas przekonywania samorządu – 4 lata), zakończone w 2010 roku podpisaniem aktu notarialnego,
- ❖ przekonywanie samorządów gmin do wspólnej inicjatywy - utworzenia spółdzielni socjalnej z udziałem partnera gospodarczego – Fabryki Świec,
- ❖ udział w 2012 r. przedstawicieli osób prawnych w projekcie PO KL (Stowarzyszenie TŁOK Toruń) w zakresie tworzenia podmiotów ekonomii społecznej,
- ❖ uchwały osób prawnych o powołaniu spółdzielni socjalnej osób prawnych (sierpień 2012r), rejestr w KRS Toruń w dniu 8 grudnia 2012 r.,
- ❖ rozpoczęcie działalności gospodarczej – odbudowa pozyskanego z zasobów komunalnych budynku (zatrudnienie 9 osób przy pracach remontowo-budowlanych, wykorzystanie klauzuli społecznej w zamówieniach publicznych).

Pierwszy etap budowy podmiotu ekonomii społecznej

- ❖ rekrutacja osób do spółdzielni socjalnej, (osoby bez kwalifikacji zawodowych, długotrwale bezrobotni),
- ❖ zabieganie o środki finansowe na realizację zadania inwestycyjnego,
  - POKL – działanie 7.4 – tworzenie spółdzielni socjalnych – 20 tys .zł na 1 stanowisko (6 stanowisk),
  - wsparcie pomostowe przez okres 6 miesięcy + kolejne 6 miesięcy,
  - PFRON – 200 tys. zł na roboty budowlane w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych,
  - dotacja samorządowe (gmin, powiatu),
  - środki własne Fundacji „Ochrona Zdrowia i Rehabilitacja Niepełnosprawnych”;
  - pożyczki: Kujawsko-Pomorski Fundusz Poręczeń Kredytowych – 100 tys. zł,
Towarzystwo Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych W-wa – 100 tys. zł,
  - środki z innych źródeł (osoby prywatne),
- ❖ ustawa o zamówieniach publicznych – klauzule społeczne stwarzające możliwość korzystania podmiotów ekonomii społecznej z pieniędzy publicznych. Narzędzie to jest bardzo rzadko stosowane przez dysponentów środków publicznych, w tym przez samorządy.

Pierwsze efekty (sukcesy)

1. Wygrany przetarg na roboty budowlane przy budynku, w który zlokalizowana będzie docelowo m.in. siedziba spółdzielni socjalnej – zastosowano klauzulę społeczną w zamówieniu publicznym,
2. Wzrost samooceny własnej i motywacji do pracy (pomimo cały czas niskiej jej efektywności),

..... i porażka

zabrakło środków finansowych na dalszą inwestycję. W I etapie przebudowy wykonano wszystkie, wcześniej zaplanowane prace za łączną kwotę ponad 850 tys. złotych. Inwestycja zakończyła się częściowym odbiorem technicznym przez stosowne instytucje budowlane.

Zakończył się pierwszy okres budżetowania w ramach środków UE. Nowy okres jeszcze się nie rozpoczął, trwają przygotowania do uruchomienia procedur w ramach poszczególnych programów.

A pobrane pożyczki należy spłacać....

Rozmowy z podmiotem gospodarczym – Fabryką Świec

Krótką charakterystyką podmiotu gospodarczego i kryteria współpracy:

- prospołeczne nastawienie kierownictwa zakładu,
- poziom i wskaźniki zatrudnienia w Fabryce i prawne jego konsekwencje,
- ustawa o rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, art. 21 i 22 ustawy,
- poziom zatrudnienia i jego wskaźniki w spółdzielni socjalnej (nie mniej niż 25 osób, w tym 30% osób z tzw. chorobami szczególnymi),
- sprzedaż usług a kwota obniżenia opłat na rzecz PFRON,
- zapewnienie płynności płatniczej, zapewnienie realizacji zobowiązań finansowych SS w ustawowym terminie a możliwość ubiegania się o zwrot dotacji z PFRON z tytułu zatrudnienia ON (SS „Kreatywni” Bydgoszcz),
- terminowość i jakość usług spółdzielni względem podmiotu współpracującego,
- wzajemna współodpowiedzialność i lojalność podmiotów.

Zagrożenia:

- ❖ problemy z rekrutacją osób niepełnosprawnych, konieczność uzupełnienia składów osobowych warsztatu terapii zajęciowej, bezpośrednio po podpisaniu umowy (nie ma okresu urlopowania na aklimatyzację w nowym miejscu,
- ❖ niskie kompetencje społeczne i znajomości funkcjonowania rynku pracy, szczególnie w gronie osób, które po raz pierwszy wchodzących na rynek pracy,
- ❖ konieczność organizacji dowożenia pracowników do miejsca pracy (ze względu na rodzaj schorzeń),
- ❖ nadal niski poziom akceptacji społecznej dla tej formy aktywizacji zawodowej ON,
- ❖ zagrożenia wynikające z współpracy z jednym partnerem (zachwianie na rynku zbytu),
- ❖ brak środków finansowych na poziomie powiatu (PUP – środki PFRON, źródłem jest budżet starostwa powiatowego) na aktywizację zawodową ON – dopłatę do kosztów ubezpieczenia społecznego osób zatrudnionych w spółdzielni,
- ❖ brak woli administracji publicznej do stosowania klauzul społecznych (art. 22 i 29 ustawy prawo zamówień publicznych,
- ❖ wzrastająca liczba zwolnień lekarskich L-4.

Sukcesy zewnętrzne i wewnętrzne

1. nagrody:

- ❖ Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego w konkursie „Rodzynki pozarządówki 2015” na najlepsze inicjatywy organizacji pozarządowych,
- ❖ wyróżnienie Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dziedzinie „Działalność społeczna i zaangażowanie na rzecz drugiego człowieka”,
  - w konkursie regionalnym LODOŁAMACZE - 2015,
  - wzrost samooceny i motywacji społecznej ON w relacji do osób zamieszkujących w tym samym środowisku,

2. środki finansowe:

- ekonomiczne usamodzielnienie się wielu osób, o czym wielu z nich przed kilku laty w ogóle nie myślało. Kiloro z członków Spółdzielni stało się jedynymi żywicielami rodzin.

Podstawy prawne dla tworzenia spółdzielni socjalnych

- ❖ Prawo spółdzielcze, ustawa z dn. 16 września 1982 z późn. zmianami.
- ❖ Ustawa o spółdzielniach socjalnych z dn. 27 kwietnia 2006, z późn. Zmianami
- ❖ Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, z dn. 27 sierpnia 1997r, z późn. zmianami,
- ❖ Ustawa o zatrudnieniu socjalnym z dn. 13 czerwca 2003 roku z późn. zmianami,
- ❖ Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dn. 20 kwietnia 2004r, z późn. zmianami,
  - rozporządzenie MPiPS z dn. 13 grudnia 2007, w sprawie udzielania pomocy pracodawcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne oraz osobom niepełnosprawnym wykonującym działalność gospodarczą i rolniczą,
  - rozporządzenie MPiPS z dn. 9 stycznia 2009 r w sprawie miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych,
  - rozporządzenie MPiPS z dnia 18 września 1998 roku w sprawie rodzajów schorzeń uzasadniających obniżenie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz sposobu ich obniżenia
  - z zapisów Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społ. Wynika możliwość ubiegania się o dopłatę na tworzenia stanowiska pracy oraz jego wyposażenie (łącznie 35-krotność średniego wynagrodzenia...???)

Kilka refleksji osobistych wynikających z organizacji podstaw ekonomii społecznej na terenie powiatu grudziądzkiego

- ❖ niedostatek przygotowanych i oddanych sprawie tworzenia podmiotów ekonomii społecznej lokalnych liderów:
  - niechęć lokalnych władz do współuczestnictwa w rozwiązywaniu trudnych problemów społecznych,
  - niski poziom wiedzy oraz kompetencji społecznych i zawodowych służb publicznych odpowiedzialnych za włączenie społeczne grup defaworyzowanych,
  - brak środków finansowych na poziomie powiatu (najczęściej taka jest argumentacja), które można byłoby przeznaczyć na przedsiębiorczości społecznej,
- ❖ różnorodność i wielość przepisów prawnych oraz częsta ich zmiana przyczyniają się to tworzenia różnego rodzaju ryzyk (finansowe, prawne, organizacyjne) ; których nie chcą przyjąć organizatorzy inicjatyw prospołecznych (np. manipulowanie różnymi grup przy art. 22 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej...
- ❖ odpis na rzecz PFRON 80 czy 30%; wysokość dopłat do zatrudnienia osób niepełnosprawnych i inne),
- ❖ trudność (w przypadku gmin wiejskich i małomiasteczkowych) w znalezieniu partnerów gospodarczych do współpracy z podmiotami ekonomii społecznej,
- ❖ nadmiar wszelkiego rodzaju dokumentacji, sprawozdań, ankiet, w konsekwencji czego należy zatrudniać dodatkowe osoby,

Dziękuję za uwagę!!!

Wacław Szramowski – Prezes

Spółdzielni Socjalnej „Perspektywa” Łasin

Tel. 608 532288; 530 971155.

E-mail: waclawszramowski@wp.p,